

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dóhánytösdéjében.

A két affér.

Az ilyen nagy szenzációk nehezen alusznak el. Különösen akkor nem alhatnak el, a mikor mindegyikünk tudja, hogy hasonló körülmények közt mindenkit érhet baleset. A tiszturak közt is akadhat még, a ki vagdalkozik s — azt hisszük — Elek Gyula sem egyedül él Magyarországon, a ki azonképen gondolkodik és érez.

Mindannyiunknak jól esik, hogy a tisztikar vezetői, a komoly, higgadt emberek siettek olyan nyilatkozatokat tenni, a melyek a kedélyek kifeszített hurjait lehangolják. Jól esik, hogy maga *Jekelfalussy* honvédelmi miniszter már a vizsgálat teljes befejezése előtt méltatlannak nevezi a tisztii kardbojtra az olyan tisztet, a ki Táby hadnagyhoz hasonlóan jár el. Tudjuk azt, hogy maguk a katonatisztek épen nem fukarkodnak a gyáva jelzővel, mikor egy már fegyvertelen, magát védeni nem tudó fiatalember megsabdálásáról van szó.

Természetes ott a menség is, hogy: ittasok voltak. Ebben senki nem kételkedik. Ez nálunk mentő körülmény, Angliában azonban kétszeres súllyal esik a bírói mérlegbe. A ki tudja, hogy az ital rendkívüli állapotba hozza az idegeit, az szokják le az itálról. Aki nem akar leszokni róla, az viselje a következménye-

ket abban a bemutatásban, a melyben a nyilvánosságának felszolgálta s a melyben polgártársai azt végigszenvedik. S az sem igaz, hogy az iszákosság öntudatlanság. Ha Táby öntudatlan lett volna, a saját szemei közé is szórhatta volna a paprikát.

Tudjuk azonban azt is, hogy ez az affér nem áll egyedül a világtörténelemben s különösen nem egyedül való Magyarországon újabb történetében. Sőt merjük mondani hogy máskor is fog még fájni a nagy nyilvánosság feje hasonló esetek miatt. A katonai bíróság bizonyára érdeme szerint bünteti majd meg a megtévedetteket s ez az eset mindenesetre sokaknak fog még intó példaként világolni. Mi azonban másra akarunk rámutatni. A baj forrására. A katonai nevelésre.

Minden katona, különösen minden idősebb, tapasztaltabb, az étellel ismerős katona igazat ad nekünk abban, hogy az ilyen brutális eseteknek a gyökere az általános katonai nevelésben és birja erejét. Az ifju tisztjelölt nem képzei magát közönséges halandóknak. Valami máinor vett rajta erőt a katonaiskola levegőjében. Első hatalom neki Ófelsége a császár, vagy esetleg a király, aki ha talán nem is nagyobb a mindenható Uristennél, de a nap fényességével mindenesetre vetekedik. A kados, parádés tisztikar a ragyogó a csillagrendszer körülütte, a mely elérhetetlen magasságban az

éter áttörhetlen magasságain túl fényeskedik és bocsátja le büszke sugarait a porban csuszó-mászó, szegény földi halandókra, a cibilibagázásra. Es csak később; a mikor a mindennapi élet itt-ott kénytelen vele megismertetni, hogy ő sem dicsőséget étkézik hanem neki is a feketé föld termi meg a mindennapi barna, vagy fehér kenyeret, a krumplit, meg a babot, a melybe — ő is örül, ha hus is kerül; mikor látja, hogy nem a hatalom földöntúli ragyogása a lábazsámolya, hanem neki is kell vesződni emberi gyarlóságokkal, fizető pincérrel, snájderral. stb. — akkor lassankint megérti, hogy hiszen ő is anyától született s abba a földbe fogják eltemetni, ahol, bocsánat! — ő is por, hamu semmi leszen, épen mint mi, közönséges földi halandók. Eddig azonban egy kis tanulmányútra van szükség.

Visszont a fölött is lehet gondolkozni, hogy a tiszturak miért épen: üsd a zsidót! — kiáltással lelkesítették önmagukat?! Miért nem a civilek, vagy fizető pincérek véret akarták kiontani és miért épen a zsidókat?!

Szinte gondviselészerűleg, kérés nélkül adta meg pár órával előbb rá a feleletet *Elek Gyula* a Kereskedelmi Csarnokban. Hadat üzeni a keresztyéneknek! A pénz hatalom! ahol a pénz, ott a hatalom! a zsidóságnál a pénz, legyen ott a hatalom

Megették a lovak.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárcája. —

Kivan tisztára. Már mint Gerő sógor.
A napokban árverezték a birtokát.

Nem volt nagy birtok; de előbbi tulajdonosa, a míg élt, valódi kis paradicsomot teremtett belőle. Tehette, mert duzzadt tárcával, azaz hogy számoikkal gazdagon bélelt takarékpénztári könyvet rejtető tárcával és egy miniszteri portfeuille-t megtöltő értékpapírcsomóval vonult vissza az ügyvédségtől: tudnillik a karmacsiványi kis birtok korábbi tulajdonosa. Ezt a birtokot csinos urilakával csak nyaralóul tartotta s nem jövedelmet várt belőle, a mire szüksege nem volt; hanem kedvét kereste a ritka válogatott fajokkal kérkedő gyümölcsösben, a lugasos szőlőben, a dinnyégyakban, spárgatelepben, az ananász-házban, melynek gyümölcsével fővárosi estélyein keltett feltűnést és irigységet. Tartott szép félvérlovakat, pinzgauit és siementhali tehenet, elektoral-neggetti keresztetést, a mangalica mellett yorkshirei sertést. Hasznat egyik sem hajtott, elvitte a sok külön pástyor, de passzióinak érdekes és dicséretes volt. Emberségnek is, mert más gazda fele anyai cse-

léddel beérte volna, mint a hány jóra való magyar embernek ő adott kenyeret.

Ezt a faültetvényvel peremezett kertet vette meg Gerő sógor, a félben maradt gavallér, nem parknak, hanem jószágának, a miből meg kellett volna élnie családostul s a minél több érője, a a butoron és a ruhán kívül bizony alig volt.

— Add el a lovakat legeslegelőbb, tanácsolták neki a szomszéd birtokos urak. Ne tarts többet egypár jó kocsiósnál meg egy igás fogatot. Mindakettő dolgozik, keres neked. De a többi csak eszik. Megtarthatod a teheneket is. De ne mind. Csak annyit, a mennyi neked kell. Mert a piac messze van, a vasutra vinni nem érdemes azt a néhány köcsögöt; a borjunak nincs itt jó legelője. Ide nem való ananász-ház, sem spárgaagy: burgonyát ültess, meg besztercei szilvát; az hoz. De a dinnyével ne vesződjél. Az csak gazdag embernek való, a milyen az elődöd volt; az is az Alföldről hozatta a jó dinnyét, ha vendégséget adott. Ez a birtok nem birja meg a passziós gazdálkodást, ha élni akarsz belőle...

De még hogyan élni!

Meg kell ismerkedni az egész környékkel. Hiszen a karmacsiványi zugoly átkozottul unalmas fészkek, ha az ember maga él benne. Nem lakik a faluban plébános, de még jegyző sem; a

tanító egy elmaradt, elsavanyodott öreg ember, a ki még a potyamufluságon sem melegsik, mert mindjárt a zsémbes öregje, meg a mezitűb kószáló gyerekei jutnak észébe s összes politikai ismeretei abban kulmálódznak, hogy nem ér a parlament egy hajtó fát sem, mert nem szavazta meg a tanítóit fizetés négyszázforintos minimumát. Az ő szempontjából tökéletesen igaza van. Mi neki a világon bátni más: a Balkán-népek fondorlatai, Oroszország terjeszkedése, a nemzetiség mozgalmak, mikor ő neki össze kell húzódkodnia ebben a fészkekben, abban a dohos nyirkos lakásban, melyet alig fűthet be hetenkint egyszerekszer, mivelhogy az iskolásfiuk darabonkint hozzák a felpanaszolt fát, a miből nekik otthon sincs elég. Mit törődik ő azokkal a milliókkal, melyeket az országgyűlés sokszor haszontalanságra elpocsékol? A négyszázforintos minimum az ő álma, ambíciója, vágyainak egész köre.

Ilyen emberek közt kinszenvedés élni, ha nem volnának a környéken mulató urak.

S azok szivesen hajlanak az őszinte meghívásra.

Nem olyan költséges az, ha már így is kell okoskodni a városi életbe szokott napamasszony jóakaratu intelmieivel szemben, vélekedik Gerő sógor magában. Ő különben nem gondolt egy

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA, SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Ma lapunk 4 oldal.

0000039

is, legyen diktátor az elvekben, a harc módjában egyaránt. Ez az, amit a Pesti Hírlap „közéletelméletlenedésnek” nevez, amely szerinte „a klerikális reakció futó uraskodásának életét levegője.”*) de amely a Talmudban így jut kifejezésre: „Mindennütt, ahová a zsidók mennek, tegyék magukat uraik fejedelméivé.” (V. ö. Szanhedrin 104a.)

Azok a fiatal katonatisztek az őszinteség naivításával és a tapasztalatok összes hiányaival így akartak szerintük való igazságot teremteni. Ők még nem jutottak annyira el, hogy a magyar kereszténység és zsidóság csak kölcsönös megértés által juthat el arra a terrenumra, ahol egyik is, másik is boldogulhat. S Elek Gyula sem érti még, hogy a pénz nincs még akkor hatalom, hogy a nyers erővel való mérkőzést provokálhatná.

Egyiknek is, másiknak is engednie kell. Még pedig sokat kell engednie. A tiszturaknak is, Elek uréknak is. Mert a mint a szomorú tapasztalatok mutatják, az egyik részt lefokozzák, a másikat lehurrogják és lenyilatkozzák. Mi nem csépelni akarjuk egymást. Mi vetni akarunk előbb közös akarattal, közös területen. És a vetést nem akarjuk szétrugdálni se csizmasarokkal, se lovak patáival.

Meg akarjuk őrizni a vetésünket a kikelésnél is, a növekedésnél is, hogy békességben arathassunk és élhessünk az aratás eredményéből.

Előbb azonban higgadt okossággal tanulni kell a kölcsönös megértést. És pedig Elek uréknak is, meg a tiszturaknak is, meg mindazoknak, a kik velük egyformán gondolkoznak.

Szóval a gyökérre kell ügyelni s nem elég a hajtásokat vagdalni.

Bilkei Ferenc.

*) Tyhű! tehát már a tiszturak is a „sötét klerikális reakció” szolgálatában állanak? Szédogyerek.

percig sem erre az üzleti szagu, modern, ember-telen és gvallértalan ellenvetésre, míg az anyósa szóba nem hozta. De az ilyen gondolatok olyanok, mint a bojtornán, ott kapaszkodnak az emberbe, a hol nem is veszi észre s ha le is tépjük, azért mégis csak hozzá kell nyulnunk.

Nem olyan költséges, firtatta Gerő sógor. S ugyanazt vallotta a feleség is, a kítől nem vehetjük rossz néven, ha kedve támadt a szórakozásra. Hiszen a míg nálunk egyszer mulatnak az urak, nekik mindenütt vissza kell adni a látogatást és így egy-egy vacsorával husz mulatságot nyernek.

Persze, hogy a Kossár Bandi négy olyan sárgán állít be hozzájuk, melyekért páronként kétezeröttszáz forintot ígért a csiszár; de nem adta. Megadnak értük Budapesten a Tattersal vásárján háromat is. Majd ha talál más alkalmas fogatot, eladja, de háromezeröttszázon alább nem.

Hát nem jó spekuláció ez? A mit eszik a ló, megterem az itten; vette talán mind a négyet kétezerért, csikó-korukban; kap legalább hatezret értük, tiszta négyezer a nyereség.

Igaz, hogy külön kocsis kell hozzájuk; de hát aztán? Konvención él. Meg Kossárnak ezer hold a maga földje, kétszer annyit bérelt a káptalantól; no de hiszen négy lovat elbir a karmacsiványi tag is.

Kossár jó üzletet ajánlott Gerő sógornak. Az ő gazdagsága nem engedi meg, hogy most fölvigye a lovakat a vásárra. Hanem mivel ugyis kedve van rá Gerőnek, odaadja neki a négy lovat: Nem is zsidósodik; ötezer forint a szabott áruk. Sőt egy nagyon fess hátsólovat is adna rá

Titkári jelentés.

Az Oltáregyesület 1909 évi január 5-én tartott közgyűlésén felolvasta:
dr. Lakatos-Frigyes, titkár.

M. T. V. Oly egyesület működéséről kell beszámolnom, mely nem plakatiroz, nem veri a nagy dobot, nem reklamiroz, nem hangversenyez, nem bankettozik és nem táncol, szóval a külső felhajtásnak semmiféle módját nem használja fel és mégis virágzik és mégis napról-napra terjed, tagjainak száma ezekre rug; és még többen hálátelt szívvel élvezik jótékonyágát. Ez az egyesület, az Oltáregyesület. Oly hangtalan, oly szerény, mégis oly mélyreható, oly tiszteletre-méltóan fenséges működése. Nem a testet ápolja, hanem lelkek megmentésén fáradozik, Istennek szolgál, házat, „templomait”, trónját, „oltárait” díszíti és ruházza fel. A buzgólkodók számára talán nem utolsó dicséret lesz azon a nagy napon, a leszámolás napján az Ur Jézus szeretetteljes hívó szava: „Jőjjetek, mert meztelen voltam és felruháztatok.”

M. T. V. Ha sorba járnók azokat a szegény templomokat, melyek papjának és hiveinek szegénysége, tehetetlensége; néha talán nemtörődősége folytán piszokban és rongyokban volt, s ez állapot az önök kitaró buzgólkodása, állandó segítése következtében megszűnt; ha látnók, hogy évek munkája mily csodás átalakulást eredményezett, nem tartanánk fáradságnak, ha lehetne, még többet tenni, még többet áldozni. Az a tudat, hogy valamely tarthatatlan állapotnak megszűntetéséhez én is hozzájárultam, akár pénzzel, akár kész anyaggal — s ami még inkább felemelő, kezem fáradságos munkájával — ez a tudat édes örömmel és megelégedéssel tölti el, hiszen istentiszteletet terjesztettem. Sokszor hallottam a m. t. hölgyek egyikétől-másikától, nem panaszképek, csak mint tényt előadni, minő fáradsággal, minő önmegtartóssággal jár azokat a 24 filléret összezsenedni és azokból 100-akat és 1000-akat előteremteni. Sárban és porban, esőben és zivatarban, a város egyik végétől elzarándokolni a másik végére, honnan tagunk talán már más tájra költözött, vagy nincs otthon, vagy pénze nincs és újból és újból felkeresni, néha öt-hatszor és mindezt talán 24 fillérért, ezt mélyen tisztelt hölgyeim, csak a képes megtenni, ki nem emberi tekintetből, nem feltűnési viszketegeből, nem kérdéséből cselekszik, hanem egyedül Istenért.

Azt nyugodt lélekkel elmondhatjuk, hogy önzetlenebbül sehol nem fáradozhatnak, mint az Oltáregyesületnél, emberi tekintet sehol sem jöhet

kevesebbé számításba, mint nálunk. Bármire gyűtenek, bármiben fáradoznak, az újság ékes dicsőhimnuszokkal honorálja a fáradozókat s soknak még az is jól esik, ha nevét nyomtatásban látja. Bizony — mondom — ezek elvették jutalmukat az emberektől, Isten előtt nem maradt semmi jutalmazni való. Az Oltáregyesületben annyira nem emberi dicsőretekért dolgoznak, hogy midőn most egy éve összegyűjtöttem 10 év munkálkodását és összeírtam ki mennyit gyűjtött e 10 év alatt és e helyen fel akartam olvasni, a mi szerelt méltóságos Elnökszónyunk — pedig eláruhatom, hogy ő volt a legelső helyen — lefut és szándéknak, hogy elbizakodottak ne tegyen bennünket a nagy munka tudata. A női szívnek sajátsága, hogy minden nemesért és szépért lelkesedik és tud áldozatot hozni, ha a szívéhez tudnak szólni, nyakába veszi a várost s kész végig koldulni ismerőseit abban a biztos tudatban, hogy szép szavának, hízegő rábeszélésének nem fog ellenállani senki, ha mindjárt az utolsó forint hagyja is el csendes rejtekét; de tagadhatatlan, hogy sokkal könnyebb néha-napján ury emberektől bankettre gyűjteni, mint állandóan és kitaróan szegény emberek filéireiből fényes kiállítást rendezni.

Egyházmegyénknek immár nincs szegény temploma, mely egyszer-mászor ne részesült volna az Oltáregyesület jótéteményeiben, vannak templomok, melyek minden évben kivesszik részüket és oly nagy a bizalom, hogy néha csak erőnk megvalósuló kívánságokat terjesztenek elénk és csak a legtrikább esetben marad teljesítetlenül a folyamodók kérelme.

De mit használna nekünk és másoknak is, ha carrarai márványból építenék is templomainkat és oltárainkat, ha drágakövekkel és gyémántokkal vernék ki tabernákulumunkat, ha aranyba és gyöngyökbe öltöztetnők is az egyház szolgáit, ha emellett megelégednének a lelkekről. Az egyház szolgálja, a templom, az oltár, a tabernákulum s maga az Oltárszentség is az embereket, a lelkeket van. Hídeg lakása az Urnak még a legfényesebb tabernákulum is, a legaranyosabb szentségtartó is, meleg szivekben óhajt lakni, meleg daróc, vagy bársony fedje is azt, nem ezt keresi, csak szeretetet kér. Az Oltárszentség kultuszának is csak ugy van értelme, ha szerető szivek veszik körül, ha örömlenket, bánatunkat a szentségi Jézussal osztjuk meg, ha testi és lelki bajainkban, nélkülözéseinkben, fájdalomunkban, kísértéseinkben az Oltárszentség előtt térdelve, kezeinket összetéve, szívünket fel-emelve, az Ur Jézustól kérünk vigaszt és erősséget.

Küldjük ide az embereket, mi nem a zseb

négyszázért. Jámbor pára, jó lesz az asszonyoknak. Uri hölgynek illik a lovaglás. És egészséges sport. Tanuljon Gerőné is lovagolni.

Remek ötlet.

A lovakat eladja Budapesten hatezer forint. Tiszta ezer forint nyereség. Vesz megint négy csikót, bejuttatja és ismét tulad rajtuk nyereséggel. Hiszen ez pompás mesterség. S a menyecske is nyargalászhat. A vidék amazonja.

A sógorasszony megrendelte a fekete lovagló-ruhát is nyomban, a tükörcsillósú cilinderrel együtt. A fekete uszályos ruha pompásan fest karcu természetén, illik szőke hajához.

A hatásól valóban jámbor állat. Csak drága a négyszáz forintért, mondja az állatorvos, mert már lehajszolták.

Azt csak a lódoktor mondja. Talán magának szeretné. Mert Kossár gentleman; nem csapja be őt.

Az mind lehetséges; el is kell hinnünk, mert az egész környék azt mondja. Nem is ő az oka, hogy a lóvásáron olyan lanya a hangulat. Még ötezerért is drágájak a sárgákat. Huncut az a kupec-nép. Féláron akar mindent, hogy meggazdagodhassék rajta. Cudar uszors ez a kupec. Nem akar fáradni, dolgozni, csak a kávéházban lebelez, mint a pók s lesi a jó alkalmat. Egy szemhunyorításra egy hónapra való vagyont rak zsebre.

De az ő eszén nem járnak túl, gondolja Gerő.

Majd megjuhászodnak, ha látják, hogy ő nem enged. A szakértők mind megbámulták a lovakat s ebben igaza volt Kossárnak, De pén-

zes szakértő nem volt a vásáron. Mind csak az olcsó lovakat keresték.

El nem herdálja a drága jószágot. Hiszen kölcsön kellett vennie a pénzt, váltóra és első betáblázásra, hogy hozzájusson a lovakhoz. Most nem lesz olyan örült, hogy prédára bocsássá. Nem is szorult rá.

Az ügyvédje azt a tanácsot adja neki, ugyanaz, a ki a birtok vételét is közvetítette, hogy abrakolja őszig a lovakat. Akkor megpróbálják eladni. Ha Budapesten nem, Bécsben. Ott gazdagabb amatőrök fognak összejönni. Az apjának van birtoka Szabolcsban, kitűnő legelő, könnyű talaj, nem rontja a lovak lábát; elvállalja olcsón tartását. Hat forint egy napra. Gondoskodik jártatásukról is. Természetes, hogy maga fog rajtuk felváltva ide-odajárni. Ha pedig időközben megtetszik valakinek, el is adhatja huzkerért. Megéri egy nagy urnak. Be-benéz majd velük Debreczenbe.

Megaikudtak ebben.

A hat ló jár már fél esztendeje; a kölcsön-pénz is lejárt, meg kellett hosszabbítani nagy kamatduplázással; de a lovak még mindig verik a nyírség homokját.

A kis birtokon meg a menyecske nyargalász szanaszét a kócosodó fasorokban. Ő nem törődik a pillékek, melyek gondosan lerakják jövőnd nemzedéküket a gyümölcsfák kérge alá. A kert-immel-ámmal gyomlálják; akkor öntözik, a mikor kedvük támad rá. Eszi a fűvet, a buzát, a veteményt a kamat, eszi a mulatság, eszi a ló.

Most már négyezerért is odaadná Gerő só-

ellen akarunk merényletet elkövetni, hanem — és ez el nem hanyagolandó cél — Krisztust megismeretni és megszerettetni az emberekkel.

A havi imádási óra megtartása szerintem a legfontosabb. Megértük azt a nagy kegyelmet, hogy imárá edes hazánk fővárosában felépült az Örökimádás temploma, hogy ott szakadatlanul, éjjel és nappal ki ne fogjyon az imádkozók serege. Nálunk ez nincs meg, de legalább egy templomunk van, honnan nem zárnak ki bennünket, a nappal bármely órájában betérhetünk, hogy betartsuk imádási óránkat. Nagyon kérem, mélyen tisztelt Hölgyeim, ajánlják a tagoknak, hogy az imádást lehetőleg a templomban végezzék. Tudom jól, hogy sokan vannak, kiknek annyi a dolgot és gondjuk, hogy alig tudnak egy órát kiszakítani a nappalból és épen ezért otthon imádkoznak, mikor már mindenki pihen és alszik de nem érezzük-e, hogy szívünk jobban felmelegszik és kitáru, ha nem nyomorúságunk, és küzködésünk színterén, hol minden alkalmas figyelmünk elterelésére, hanem az Oltáriszentség előtt, az Ur Jézus közvetlen közelében fohászkodunk és kérünk. Németország annyi sok és fényes temploma csaknem állandóan mindig dicsekedhetik imádkozóikkal, tegyük mi is annyit, amennyit tehetünk, nem a divatnak hódolva, hanem a szív vágyának eleget téve.

Hisz nem akarok szemrehányást tenni, ami elismerésre méltó, ott nem gáncoskodhatik senki. Az Oltáregylet teszi lehetővé, hogy nyilvános szentségimádásaink alkalmával sohasem történik meg, hogy ne lenne adoráló; s az imádkozó hölgyek példát nyújtanak a hiveknek, körmeneteink alkalmával ez az egyedüli testület, mely példás rendben és imádkozva kíséri az Oltáriszentséget, míg mások kiváncsiságból jelennek csak meg.

Az Oltáregylet programjába vette a gyermekek előkészítését az első szent áldozáshoz, mely főképp azoknál válik szükségessé, hol a szülők erre gyengébb vagy képtelenek. Az Oltáregylet megtartotta havi szent miséit, hol többen gyóntak és áldoztak, de itt valljuk be őszintén, az eredmény még kissé gyenge. Mikor Öszentése annyira hangoztatja a gyakori szent áldozás szükségességét, mi is többször produkálhatnánk. A másfélezer tag közül másfél száz sem jelenik meg, s ezeknek is nagyon kis hányada sóvárog Jézussal egyesülni. Pedig mennyi könnyet szártana fel, mennyi fájdalmat enyhítene, mennyi bánatot szüntetne meg, mennyi kísértéstől szabadítana meg, mennyi büntől óvna meg a lelkek orvososa, Jézus.

Az elmúlt évben kijutott a fájdalomtól, de gor; de nem kell anyiért sem. Három ezerért adja? Hiszen négyet fizetett rá már eddig is.

Kossár pedig vállal vonja. Ő nem tehet róla. Csak úgy nem tehet, mint mikor a mult névnapkor a sógor kénytelen volt ötszáz forintot hozni a ferfin. Itt nem veszik olyan szigorúan a kártyaszabályt, hogy huszonégy óra alatt fizetni kell. Ismerik egymást. Gerő váltót ajánlott föl. De Kossár nem uzsorás, hogy elfogadja. Majd legközelebbi revanskor.

Ez még jobban bántja Gerőt. Ő rá bizony nem nézzen úgy, mint a ki azt a rongyos ötszáz frintot nem tudja leszurni. Elmegy a Grünsteinhoz. Megkapja tőle nyomban.

Grünstein nem vonakodik sokáig. Csak azt mondja, hogy most már körülbelül elég. Jó lenne eladni azokat a drága lovakat.

— El, el. Az ösi vásáron megkapom értük az ötezeret, ha többet nem.

Csak hogy otthon is kellene egy kis aprópénz. A székvárosban bál lesz. Őket is meghívják. Oda el kell menniök. De Grünstein nem adhat többet, csak épen ötszáz forintot.

El kell hát adni a hátast. Grünstein megtartja kétszázért.

Ezt a paripát tehát megette a négy.

És eszi tovább a szénát, a búzát, a dinyaét, az ananászt.

Székly János.

kijutott az örömből is. Mindnyájan részt vettünk Méltóságos Elnökünknek és Nagyságos Igazgatóknak fájdalmában, kik fivérüket veszítették el, s mindnyájan az igaz részvét könnyeit hullattuk, midőn Oltáregyletünk egyik legnagyobb jótevőjét, a szelidektű és fájdalmait oly békésen tűrő tisztelendő Markovszky Paula főnöknőt szólította magához az Ur. Oly nehéz volt elképzelni, hogy az ő jóságos arcát többé nem látjuk, ki minden alkalommal oly szeretettel nyújtott otthont kiállításunknak és üléseinknek. Vigasztalást csak akkor éreztünk, midőn helyét az ő hasonmása, a jóságos és szeretetteljes Sztás Pankrácia nővér foglalta el, ki első üdvözletünk alkalmával kijelentette, hogy e zárda továbbra is nyitva áll az Oltáregylet előtt.

Ugyancsak ez évben ünnepelte Szentséges Atyánk X. Pius pápa pappá szenteltetésének 50. évfordulóját; mely általános örömben Oltáregyletünk az által vett részt, hogy Elnökünk Oméltósága által adományozott fehér csulát és Igazgató ur Öngyásága által adományozott vörös csulát küldött a Szentséges Atyának, testületileg részt vett a hálaadó istentiszteleten, és két vasárnap Fehérvár összes templomaiban gyűjtést rendezett, melynek eredményét 176'95 koronát jutott a szent Atyához.

Ha még feleltem, hogy az elmúlt évben csak képzében 1540 koronát fordított a szegény templomok felségélyezésére, bevégeztem titkári jelentéssel azzal a kívánsággal, hogy az Oltáriszentségben jelenlévő Ur Jézus árássa el áldásával, kegyelmével mindazokat, kik dicsőségeért s a lelkekért tudnak áldozatot hozni.

ÜJDONSÁGOK.

Farsangi programm:

Jan. 25-én a Vörösmarty kör helyiségének megnyitó ünnepélye táncal egybekötte.

Jan. 30-án a Fejérmegyei Széchenyi Szövetség programmos táncal egybekötteit Széchenyi-estélye a Szent István tereben.

Febr. 1-én a Polgári Dalkör hangversenyes táncmulatsága a Szent István tereben.

Febr. 20-án a Széchenyi Szövetség mór programmos Széchenyi-estélye táncal egybekötte.

— **Fábián és Sebestyén.** A szokottnál is nagyobb vallásos érzéssel ülte meg városunk fogadalmi ünnepét, a melynek nagyszerűségét fokozta megyéspüspökünk jelenléte, aki nemcsak részt vett a menetben, hanem a felsővárosi templomban veséig ható szent beszédet is mondott. A processió a 7 órai mise után indult ki a székesegyházból, aztán a Nador-utcán át a felsővárosi templomba vonult a hívők ezernyi serege. Itt előbb szent beszéd, aztán ünnepélyes nagy mise volt. Az impozáns, több ezernyi hívő sereg hitvalló felvonulása főlegelőleg hatott a városra.

— **Személyi hír.** Saára Gyula dr. polgármester több rendbeli városi ügy elintézésére ma Budapestre utazott.

— **Eljegyzés.** Huszári Keresztes Béla dr. gyógyszerész eljegyezte Fröschl János helybeli építőmester bájós leányát Teruskát.

— **Missio Martonvásáron.** Emberemlékezet óta nem részesült Martonvásár község a szent missió áldásaiban. Annál mélyebben hatolt a hívők lelkébe P. Jámor László és Varga István budapesti jézustársasági missió atyák páratlan buzgólkodása, akik folyó hó 9-től 18-ig ott szent missiót tartottak. Megtörték Martonvásáron a hitközösség jégérteget. Az ünnepélyek fényponja volt, midőn csütörtökön a legények égő gyertyával és egyesületi lobogó alatt imádó hódolatukat mutatták be az oltáriszentségben jelenlévő Üdvözítőjűk iránt. A hajadonok pedig szombat este fehér ruhába öltözve Mária érmeikkel felkészítve a tanítónk vezetése mellett énekszóval siettek a Szűz Anya lábaihoz. Minden tekintetben kitett magáért a községnek még csak nem régen megválasztott előjárósága: buzgó példájával bizonyi-

totta be, hogy előljár a jóban. A missio szent napjai örökre felejthetetlenek lesznek a község lakossága között.

— **Halálozás.** Vass Mihály nyugalmazott városi kapus 76 éves korában ma reggel végegyengülésben jobblétre szenderült. Vass Bertalan dr., tankerületi kir. főigazgató édesatyját gyászolja az elhunytban. Temetése 22-én d. u. fél 4 órakor lesz a Horog-utcai gyászházból.

— **Helyreigazítás.** A Széchenyi-estély rendezői karából Siposs Sándor törv. bír. és Csima Jenő tanárjelölt véletlenségből kimaradtak.

— **Felhívás!** Egy karmelita atya vezetése alatt folyó hó 28, 29, 30-án a legényegyesület helyiségében lelki gyakorlatok tartatnak, melyre a résztvenni — 15 éven felüli férfiak — óhajtok ezennel meghívotnak. Naponként két szent beszéd lesz d. e. 9 órakor és este 9 órakor. Naponként közös szent mise fél 9 órakor a barátok templomában. A részvevőkhöz szükséges jegyek: a Szt. Imre-konviktus, Szövetkezet és Uj Lap szerkesztőségben kaphatók.

— **A kereskedőkhoz.** A székesfehérvári kereskedők beadványt intéztek a Kereskedelmi Társulathoz, a kereskedő inasok oktatása és az inas és a főnök között való viszony rendezése ügyében. Ebben a dologban a társulat elnöksége péntek d. u. 4 órára a társulat tanácskozó termébe értekezletet tűzött ki, melyre a társulat tagjait és a beadványt aláíró kereskedő urakat ez uton is meghívjuk és kérjük, hogy a tárgy fontosságát tekintve, minél nagyobb számban jelenjenek meg. **A Kereskedelmi Társulat Elnöksége.**

— **Jótékony célu színelőadás.** A nagylángi műkedvelő ifjuság folyó hó 23- és 31-én a római kath. iskola szegény növendékei felruházására jótékony célu színelőadást rendez.

— **Sorsrúzás.** A katonai sorozás sorrendjét eldöntő sorsrúzás febr. 6-án lesz a városházán.

— **Tapintatlan ökrök.** Német János 14 éves pákozdi szántó gyerek tisztehez híven ökreivel foglalkozott. Közben egyik ökrök rálépett a jobb lábára, amely ennek következtében elröppött. A szerencsétlenül járt fiut a Szent György kórházban ápolják.

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, amely a vért gazdagítja és a test husát szilárdá és egészségessé teszi.

A SCOTT-féle Emulsió

AN Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított gyógyszer — a halászt — kérjük figyelembe venni.

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti flasz ára 2 k. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

— **Borromeus** hitazonoklati folyóirat, kitűnő segédeszköz lelkészeknek a kor igényeinek megfelelő igehirdetésben. Alapos, az új házassági törvényt szemmel tartó oktatás-sorozat között a házasságról; nagyjórtre két derék beszéd-sorozat is lesz benne. A teljes évfolyam körülbelül 60 iv. A rendes vasár- és ünnepnapon beszédeken kívül esketésre, temetésre s a legkülönfélébb alkalmakra is szolgáltalt talpraesett szentbeszédeket. Előfizetési ára 8 kor.

Az Árpádfürdő R. T. bérletjegy füzetel.
Mint már említettük az Árpádfürdő R. T. igazgatója sok praktikus és a közönség kényelmét szolgáló újítást tervez a fürdő vezetésében.

Az újítások sorozatát azzal kezdte meg, hogy mérsékelt áru jegyfuzeteket bocsát a fürdőző közönség rendelkezésére. A gőz- és medencefürdők használatára bérletjegy-fuzeteket árúsítanak, amelyek a fürdő pénztáránál, tőzsdékben, fodrászoknál és egyéb helyeken is kaphatók.

A bérletjegy fuzetek közül a gőzfürdői 12 dr. jegyet tartalmaz, melynek ára 10 korona. Ezen jegyfuzetek jegyei egyenként is használhatók gőz és keramit medence fürdőbe.

A porcellán medence-fürdők jegyfuzete 10 drb jegyet tartalmaz, melynek ára 10 korona. A keramit medence-fürdők jegyfuzete 10 drb jegyet tartalmaz, ára 8 korona. Az említett jegyek kivétel nélkül minden nap érvényesek.

A nagyközönség régi óhaja teljesül azzal, hogy zóna félnapok állapítottak meg. Ezen zóna félnapok a kedd délután hölgyek részére és vasárnap délután a férfiak részére. Mindkét zóna félnapon a fürdés díja 60 fillér.

A kedvezményes bérletjegy fuzetek máris kaphatók a fürdő pénztáránál és a tőzsdében.

A fenti intézkedések arra céloznak, hogy ezen elsőrendű egészségügyi intézmény nagyobb anyagi áldozatok nélkül is hozzáférhető legyen.

Amit halljuk a fürdő agilis igazgatója még egyéb újításokat is tervez, melyek azonban az idő rövidsége miatt megvalósíthatók nem voltak és a melyeket a legközelebbi napokban fog a nagyérdemű közönség tudomására juttatni.

Megváltoztatott halálos ítélet. Mindnyájan emlékszünk a helybeli esküdtszék októberi tárgyalásaira, amelyek egyikében halálos ítéletet szabott a kislángi családirtóra, Tóth Istvánra. A halálos ítélet szenzációt keltett az egész országban, mert hisz a „humanitás” egyre inkább kiszorítja a halálos ítéletet a büntető törvénykönyvből. Az ügy felebbezés folytán a kuriához jutott, ahol a már többször feltűnést keltő ítélethez bírák megegyeztetten átböngészték, hogy végérvényesen ítéljenek. A dolog történetét nem ismételtük meg, a helybeli. törvényszék ítélete, melyben kötélt általi halálra ítélte a családirtót, senkit sem döbentett meg: a kuria azonban feloldván az esküdtszék ítéletét, 15 évi fegyházra ítélte a családirtót. A kuriai tárgyalás tegnap volt, ahol a védő azt fejtette, hogy a gyilkosság nem a törvénykönyv „gyilkosság büntette” jellegével bír, mert a vádlott nem előre megfontolt szándékkal cselekedett. Erre az enyhítő körülményre való tekintettel a kuriai bíróság a büntető törvénykönyv 92 szakaszának alkalmazásával 15 évi fegyházra ítélte Tóth Istvánt.

Urhidáról. Szabó Ferenc 13 éves urhidai fiu Jankovits Istvánné fűszerüzletéből ellopott 26 korona 80 fillért. A pénz szépségesen odaadta anyjának, aki talán még meg is dicsérete ügyességéért. Feljelentették őket a törvényszéken.

BANDL FERENC söracsarnokában folyó hó 22-dikétől kezdve minden szerdán és pénteken este, valamint vasár- és ünnepnapokon egész napot át a hírneves **SZENT GELLÉRT** Back-sör van csapolva. Minden pénteken este halvacsa.

A gyilkos cigányok. Megirtuk annak idején azt a gyilkos hadjáratot, melyet néhány lepsényi kóbor cigány követett el a sárbai országon. A gyilkosság hősei Kovács Ferenc, Mari és József kóborcigányok voltak, akik rálestek az Abáról Lepsény-felé tartó Lakatos Gyulára. Amint meglátta a három felbőszült füstös a régi haragost, fejszékek rohantak meg és nemcsak őt, de lovát is agyonverték. A gyilkos karaván hetekig kóborolt a vidéken, míg végre hosszas hajszá után a veszpréme gyulai Kőröshegyen elfogták őket a csendőrök. Megláncolva kerültek a sárbogárdi törvényszék börtönébe.

Kellemetlen fogház. Führenberg Zsigmond alapi lakos fájós fogát kihuzatni ment Szabó Lajos borbélyhoz. A mester azonban egy darab húst is kirántott a helyéből, miért aztán törvényre citálta Führenberg, aki azzal vádolta meg, hogy nem a fájós fogát huzta ki. A törvényszék felmentette a borbélyt, mert beigazolódott, hogy csakugyan a fájós fogát huzta ki.

Névmagyarosítás. Mandelbaum Róbert, Ernő és Elvira bicsei lakosok Mérire magyarosították nevüket.

Halálos szerezétsétség. Martonvásárról írja levelezőnk: A missio alatt, épen midőn P. Jámor a halál bizonytalanságáról prédikált: Mi-nárovis József, sikos lévén az idő, vizet merítve belesett a kúba s belehalt, ami megrövidít volt a népre. A boldogult anyát nyolc árva gyermeke siratja.

Kevessé használt üvegfalak jökarban, irodai válaszfalaknak is alkalmasak, ladók. Bővebbet Kohári József asztalosmesternél Háltér 3. sz.

SZÍNHÁZ.

Kedd, január 19.

Pálmay Ilka fellépte.

Zsufolásig megtelt nézőtér várta Magyarország egyik legnagyobb művésznőjének felléptét. Évtizedek óta övezi a művészet aranyos fénykoszorúja s ámbár őszön hozta el hozzánk tudását, mégis meggyőzött bennünket arról, hogy tudása ma is a legméltyóbbak közé tartozik. A **Pillangó kisasszony** egyik legkedvesebb szerepe, amellyel a nagy művésznő Németországban, Angliában egyaránt csodálat hatást ért el. Ami ott szép volt, minket is tökéletes varázslattal tartott lekötve. A bájos, poétikus szerep, a kis japán leány, akinek az egyszerű története: szeretni, nagyon szeretni és aztán ebbe belehalni. Oly költői szépség, akár a Szép Ilonka, amelyet szintén nem lehet könnyek nélkül olvasni. Ahogyan aztán Pálmay Ilka el is játszotta, a kifinomodott, a kicsiszolt művészet csillogó remeklése. Minden mozdulata, minden szava egy költői világba ringatott bennünket, amely elszakított bennünket a prózai mindennapiságtól és tökéletesen meg tudta értetni azt, hogy miként tud egy sziv annyira szeretni, hogy behaljon szerelmébe, hogy egyetlen képzelt boldogsága az örökre elpihenés lehessen. Nehéz is, sok is volna Pálmay Ilka művészetének minden árnyalatát érdeme szerint méltatni. Csak arra akarunk hivatkozni, amit színházunk egyik legkiválóbb szereplőjétől hallottunk, hogy: Magyarországon nincs ma művésznő, aki a Pillangó kisasszonyt úgy el tudná játszani, mint Pálmay Ilka. Ehhez mi még csak azt fűzzük hozzá, hogy aki kedden látta, szívesen megnézi pénteken is és aki nem látta, sokat mulaszt, ha meg nem nézi — föltéve, hogy a poézis bűbája iránt érzi ke.

A szenes legény, szenes leány egy felvonásos története olyan, hogy Pálmay Ilka mellett már a többi szereplőket is észrevettük. Első sorban Bátorit, a ki nagyon józult volt és ismét kabinet alakot kreált (pardon! tisztelt olvasóm! Bátorit kedden tartja jutalomjátékát a „Könyvtárnok”-ban, — egy régebbi, de nagyon józult vigjátékban. Ne tessék elfeledni és ne tessék otthon maradni!) Nagyon ügyes volt Gyemis, a kinek kisebb alakításában teljes mértékben gyönyörködtünk. Szintgy jeleskedett Inke, a ki Pálmaynak egészen megfelelő partnere volt. Mert hát a fő figyelem mégis csak Pálmayt környékezte. A darab meséje egészen egyszerű. A szenes legény és a szenes leány egy utcában árulják a szenet. A konkurrencia mosolya a szenes leány felé fordul. Ezen összevesznek s a bíró elé kerülnek. Ez a veszekedés a darab vonzereje. Végül kiöltöznék s ekkor már annyira megtetszenek egymásnak, hogy egymáséi lesznek. Szívesen dicsérjük a többi szereplőt is, de természetesen el kell ismernünk, hogy a központ Pálmay Ilka volt, tele elevenséggel, temperamentummal, különösen pedig sok sikkal az utolsó jelenetekben. Bizony még azt is szívesen elfelejtettük neki, hogy az éneke a lezajlott viharra emlékeztet.

Szerda, jan. 20.

A falu rosza. A kik a mai előadás vonzerejét, Havranekné, Zimmermann Rózi fellépését hallották, első sorban a direktorra vetettek követ, a ki vásári reklám dobójával tölti be a művészet csarnokát, műkedvelőt léptet fel, a ki a tömeg-

vonzerő elve alapján a kassa megteléseire is hatással lesz. Nem védjük a direktort: Tényleg így áll a dolog. De megmagyarázzuk. Szalkainak nálunk nem volt ennyi üres háza még, mint az idén. A legtöbbet ígérő darabok visszhangja két három előadás után kiongott az ürességben. Hosszú-e a közönségnek a szezon, a rossz esztendő apasztotta-e ki a lelkesedéssel együtt a zsebeket? — nem keressük, de tényleg ez a helyzet. S mivel pedig élni kell s mivel a színház üzlet: ne csodálkozzék senki, ha Szalkai sem válogatós az eszközökben és Fedák Zsazsa híján H. Zimmermann Rózsiba is belekapaszkodik.

Ezeknek előrebocsátása után az estély legnagyobb szenzációját említjük meg először: Tombor Aladár megnyirratkozott és megborotválkozott. A ki ismerte a szírhagokat zengedező színházi zenekar népszerű karmesterét, a ki mint egy Neptun-isten öt fürtökkel és karmesteri pálcával uralkodik a pianissimok és fortissimok hullámai fölött örömmel látta a főnők madár meséjének megismétlődését. Vajha megismétlődött volna a Falurosszánál és élvezte volna akkora közönség, ahogyan ezt a régi becsületű — s nincs okunk tagadni — elég jól játszott darab megérdemelte volna. Feledi Gáspárt a sokeszt Kovács játszotta, Déri — az asszonyok bizonyára azt mondták — ennivalóan formás Feledi Lajos volt, aki mellett Sinkó Gizella úgy festett, hogy zsebbet a piktör se tudott volna pingálni. Verő Janka itt se tagadta meg magát. Inke pompásan játszotta a Gonosz Pistát, igaz, hogy egy kicsit mintha lusta lett volna, de ezt mégis könnyebben megbocsáthatnánk neki, mint feleségének (Tarnay) viselkedését. Bocsánat! a groteszk alaknak nem muszáj épenséggel kellemetlenné lenni. Vámos szép női általános tetszés közt csak emelték ennek a derék baritonistának népszerűségét. Gyemis Ede és Bátorit — egyik úgy mint a másik — pompásan s nem egy új ötlettel fűszerezve játékaikat állandó derűltésben tartották a publikumot. Szabolcsiról, mint Mózsiról csak annyit jegyzünk meg, hogy a szó szoros értelmében élethű volt. S most a csattanóhoz értünk. Ne higgye senki, hogy H. Zimmermann Rózi csak épen anyni tehetségével játszik, mint amennyit a szokásos műkedvelőktől szoktunk várni. Nem! Tehetsége határozottan van, temperamentuma talán feleslegesen is sok. Szerepébe teljesen, talán egy kissé mesterkéltén is bele élte magát. Az éneke erőteljes is, cseng is, hullámszerű is, de a rekedtség csak sajnálni lehet. No! de többet nem merünk már mondani. Félünk az agglégényektől, akik dagadtra tapsolták a tenyereiket a nagy buzogásban.

A közönség nagyon gyéren volt képviselve. Nagyrészt csak az érdeklőség. A páholyok majdnem teljesen üresek voltak, a karzat publikuma azonban majd lepotyogott a nagy lelkesedés miatt. Szóval a direktor is vargát fogott.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szőgyeny-Marich-utca.

Allandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
börkabátok, utazóbundák,
raglán-felöltök, kabátok.